



Den av året starter produksjonen. Tjæresand utvinnes ved at det bores brønner parvis, som på bildet. En brønn er til damp som går

## – Trekk dere ut

**FORSLAG:** På generalforsamlingen til Statoil 19. mai fremmer aksjonærene Greenpeace og WWF nok en gang forslag om at selskapet trekker seg ut av oljesand. I fjor fikk forslaget støtte fra 0,15 prosent av stemmene, blant annet Storebrand kapitalforvaltning og Svenske KPA. 1,82 prosent av aksjonærene avsto fra å stemme, deriblant Nordea.

Christine T. Meisingset i Storebrand kapitalforvaltning vil ikke si hvordan de vil stemme i år.

– Men vi driver kontinuerlig overvåking for å sikre at vi ikke investerer i selskaper som bryter med våre etiske standarder. Tjæresand er problematisk både mil-

jømessig og knyttet til befolkningen i området, sier hun.

**MILJØ:** Richard Torgerson fra Svenske KPA vil heller ikke si noe om hvordan de stemmer i år.

– I fjor stemte vi for å markere vår uro for miljøkonsekvenser ved utvinning av oljesand. Vi holder nå på med en gjennomgang av energiselskapene vi investerer i, sier han.

Dette er forslaget som fremmes 19. mai: «Statoil bør trekke seg ut av tjæresandaktiviteter i Canada på grunn av skadelige klima-, miljø- og sosiale konsekvenser. Investeringene i tjæresand er ikke i tråd med de

internasjonale målsettingene om at temperaturen på verdensbasis ikke må øke med mer enn maksimalt 2 grader celsius. Utvinning av tjæresand er et strategisk veivalg, som ikke er forenlig med Statoils retningslinjer for bærekraftig utvikling og miljø. Statoil bør gå foran som et godt eksempel og trekke seg ut av videre aktiviteter i tjæresand.»

**EIER:** Den norske stat er hovedaksjoner i Statoil og eier 67 prosent. Ingen av de øvrige aksjonærene har større eierpost enn 3,20 prosent. Greenpeace er dermed avhengig av å få støtte fra staten for sitt forslag.

# «Klimakrisen redder oss fra istid»

Lav solaktivitet skulle ledet oss mot en ny, liten istid. Men takket være klimakrisen er det globalt varmere enn på 100 år.

Ellen Kongsnes tekst

**KLIMA:** – Kloden skulle gått mot en ny istid nå, på grunn av den lave solaktiviteten. I stedet ser vi at temperaturen stiger, på samme tid som at sola er svakere enn den har vært på minst 30 år, sier klimaforsker Helge Drange ved Universitetet i Bergen, som er professor i geofysikk.



**KLIMA-FORSKER:** Helge Drange. (Foto: Turid Furdal)

Kritikerne av den påståtte klimakrisen har ofte brukt sola som forklaring på at temperaturen på kloden stiger, mens FNs klimapanel mener det er mer enn 90 prosent sannsynlig at temperaturstigningen skyldes menneskeskapte utslipp av klimagassen CO<sub>2</sub>.

Nå blir det vanskeligere for klimaskeptikerne å argumentere mot menneskeskapt klimapåvirkning, siden solas aktivitet er påvist å være lavere enn på lenge – og kommer kanskje til å bli enda lavere de neste femti årene.

**SANNHETENS ØYEBLIKK:** – Dette er på en måte sannhetens øyeblikk, sier Drange.

Han har også lest artikkelen til den britiske forskeren Mike Lockwood som antyder at lav solaktivitet kan lede oss mot en 50-årsperiode med kalde vintre i Europa. Drange er enig i at lav solaktivitet kan føre til litt lavere temperatur i årene som kommer.

– Sola er en av flere mekanismer som påvirker temperaturen på kloden. Spørsmålet er om sola kan forklare 1 prosent eller 8 promille av den globale oppvarmingen. Det er umulig å fastslå. Men det er ikke hovedforklaringen på global oppvarming, sier Drange.

Han mener det er grunnlag for å si at menneskeskapt kli-

## SAKEN

Britiske og norske solforskere har funnet en sammenheng mellom de siste kalde vintrene i Europa og den lave utstrålingen fra sola. Nå ser forskere indikasjoner på at sola kan gå inn i en «dvaleperiode» som kan gi kalde vintre i 50 år framover.

mapåvirkning har kompensert for den svakere sola som ellers burde gitt oss kaldere klima. Og fortsatt skulle gjøre det hvis solaktiviteten ble langvarig lav. Det betyr at en langvarig kuldeperiode ville blitt enda kaldere uten global oppvarming. Og når solaktiviteten øker igjen, vil sterk sol komme på toppen av menneskeskapt global oppvarming og dermed akselerere temperaturøkningen på kloden.

**KLIMAPANELET:** Ifølge FNs klimapanel har den gjennomsnittlige temperaturen på kloden steget med 0,8 grader de siste hundre årene. Framtidsscenarioene varierer fra to til fire graders temperaturøkning globalt de kommende hundre årene.

Bare én gang før siden 1880, har gjennomsnittstemperaturen på kloden vært høyere enn den som ble målt i 2009. Og det var i 2005. Det viser beregningene som er gjort av romfartsorganisasjonen NASA, basert på resultatet fra over tusen målesasjoner over hele verden.

Statistikken viser en opphopning av varme år ved inngangen til 2000-tallet. De seks årene 1998, 2002, 2003, 2006, 2007 og 2009 deler på plasseringen som nest varmeste år som er registrert siden 1880. Forskjellen på disse årene er små (0,03 grader). 2005 var det varmeste året ifølge målinger utført av NASA.

✓ **SOL:** FNs klimapanel (IPCC) har vurdert solas påvirkning på temperaturutviklingen, basert på foreliggende publisert forskning. Konklusjonen er at endringer i solaktivitet det siste århundret sannsynligvis står for 10–15 prosent av den globale oppvarmingen i denne perioden.

SIMPLY CLEVER

**Før det er for sent ...**

**Skifte av registerreim inkl. vannpumpe**

**6.890,-**

Tilbudet gjelder Škoda Fabia 4 syl. 2005 modell og eldre frem til 15. juni 2010.

**Møller Bil® Mariero**

mollerbil.no Tlf. 24 03 19 50

Vi bygger...

**ARBEIDSPLASSER**

Vi er en

**total-entreprenør**

med kompetanse

**Block Berge**

VI TAR ANSVAR

Tlf: 51 78 99 00 | www.blockberge.no